

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

Nr. 219.

Braşov, Vineri 3 (16) Octomvrie.

1903.

REDACTIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiunea în
Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Max. Augenthaler & Emeric Leisner,
Heinrich Schalek, A. Oppel
Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körtl).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmentă pe o coloană 10
banii pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifar
şi învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o seriă 20 bani

„GAZETA“ iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din ţinut şi din
afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare,
Tergul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe şase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe şase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 banii. — Atât abona-
mentala cât şi inserţiunile
sunt a se plăti înainte.

NOU ABONAMENT

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1903

s'a deschis nou abonament, la care invităm
pe toţi amicii şi sprijinitorii fôiei noastre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corône, pe şese luni 12 corône, pe trei luni
6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România şi străinătate: Pe un
an 40 franci, pe şese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai uşor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Paradoxe.

(a) Scim că la 13 Octomvrie
s'a ținut în Lugosiu congregaţiunea
de toamnă a comitatului Caraş-Se-
verin.

In congregaţiunea acésta s'au
dezbătut mai multe obiecte, asupra
căroră n'ar fi muncă de prisos să
ne oprim şi să le analizăm mai cu
deamănentul.

Comitatul Caraş-Severin este un
comitat, care după ultimul recensé-
mânt oficial are o populaţie de
443.001 locuitori, dintre cari — după
acelaşi recensémânt — Români 328.371,
Maghiari numai 21.439, numărând aici,
firese, — more solito — şi pe Evrei
(4375), ér restul ce mai este: Nemţi
(55.256), Sèrbî (13.138) şi puţin
Slovaci, Ruteni, Croaţi.

Va să dică $\frac{3}{4}$ de populaţiune
românescă faţă $\frac{1}{4}$ de mixtură şva-
bo-maghiaro-sèrbescă. Sèu exprimân-
du-ne în procente, 75% populaţiune
românescă faţă cu 13% şi ceva

Svabi, 4% şi ceva Maghiari, vr'o 3%
şi ceva Sèrbî.

Cifrele acestea sunt fôrte elo-
cvente şi trebuie să le ținem inain-
tea ochilor mereu, pentru-că numai
aşa ne vom pute forma o idee justă
despre paradóxele al căror teatru a
fost Marţi sala congregaţiunilor din
capitala acestui comitat.

Şi au fost multe aceste para-
dóxe şi mare a trebuit să fie răb-
darea reprezentanţilor români — în
minoritate — ca să le asculte pe
tôte şi să nu isbucnescă din pieptul
lor indignarea cu furie elementară.

„Să votăm 1% imposit suple-
mentar pentru fondul de pensiune
al funcţionarilor“. Majoritatea vo-
téză, — poporul trebuie să se deschidă
punga. „Lefuri! Lefuri! şi pensiuni
pentru funcţionari!“ Éta cântecul pe
care trebuie să-l audă cele 75% de
Români din comitatul Caraş-Severi-
nului, ca şi cei din alte comitate.

Dér ce fel de funcţionari? Căci
în aceeaşi şedinţă s'au ales câţiva.
Sèi vedem după nume: Talajdi,
Podhraczky, Schopf, Szende.

Nu de geaba şi-a ridicat cu-
vântul un membru român dicând:
In comitatul acesta după lege chiar
şi comitele suprem ar trebui să fie
Român. Firese, fişpanul a tăgăduit
că există o astfel de lege, ér când
un alt membru român i-a replicat,
că există legea naţionalităţilor, fiş-
panul a răspuns, că chiar de ar fi
un fişpan născut din părinţi români,
el n'ar pute să fie, decât fişpan ma-
ghiar, fiind-că acesta-i comitat ma-
ghiar. (Cu 4% de Maghiari?). Precum
se vede éraşi şi éraşi identificarea
noţiunii de Maghiar cu Ungaria!...

Au urmat apoi circularele cătorva
comitate, în cari se face apel la cele-
lalte comitate, ca să se solidarizeze
în a aduce hotăriri în privinţa pos-
tulatelor maghiare faţă cu armata,
în privinţa neincassării dărilor şi
concedierea soldaţilor reţinuti. —

La fie-care şi-au găsit răspunsul din
partea Românilor.

Trecem peste acestea şi ne o-
prim la constatarea unei contradicţii
flagrante între generaţia trecută şi
cea actuală în punctul maghiari-
sării.

Inainte de şedinţa ordinară s'a
ținut anume şedinţă festivă, în care
s'au celebrat meritele lui Francisc
Deak, bărbatul, care a dus la bun
sfârşit împăcarea Corônei cu Ma-
ghiarii şi care a fost inspirat de
ore-care echitate şi faţă cu naţiona-
lităţile. In adevăr legea naţionalită-
ţilor, care n'a satisfăcut, ce e drept,
justele postulate ale naţionalităţilor,
nu se poate tăgădui, că a ținut
unele elemente de echitate faţă cu
acestea, elemente inarticulate în lege
sub influinţa directă a lui Deak.

De aceea un membru român al
congregaţiei a luat cuvântul şi a
adus tributul său de pietate spiritu-
lui de moderaţiune şi împăciuire, care
a însufleţit pe Deak şi care astăzi
vai, a fost înlocuit cu spiritul şovi-
nismului intolerant.

Acésta în şedinţa festivă. In
şedinţa ordinară, ce a urmat apoi
imediat, pe lângă cele amintite mai
sus vine la desbatere şi petiţiunea
„kulturegylet“-ului bănăţean de cu-
rând înfiinţat, care cere ca comita-
tul să se înscrie ca membru. — Co-
mitetul permanent propune votarea
sumei de 200 corône ca ajutor pen-
tru acest „kulturegylet“.

Ce scopuri urmăresc „kultur-
egylet“-urile maghiare, este destul
de cunoscut, şi nu odată am protes-
tat energic în potrive nedreptăţii, ce
se face şi locuitorilor români din
comitatele ardelen, prin votarea im-
positului de câte 1% pentru sub-
venţiunea kulturegyletului arde-
lean.

Propunerea comitetului perma-
nent din Lugosiu — şi nici nu se
putea altfel — a fost combătută
energic de către membri români şi

un preot, creşând că simţul de pu-
dore al celor cu apelul nu s'a stins
încă cu desăvîrşire, a exclamat iro-
nic: „Credeam că domni maghiari
sunt mai mândri şi mai cavaleri,
decât să cêră de la noi milă!“

Mândrie? Cavalerism? Au perit
pe cum se vede. Lor le trebuie bani,
subvenţii, ca să-şi cârpescă zidirea
aceea utopică, pe care mereu o vi-
séză, nôptea în somn şi ziua cu ochii
deschişi:

„Statul naţional maghiar unitar!“

Crisa continuă. S'au înşelat cei-ce
credeau, că în audienţele de ieri, Mier-
curi, are să se decidă definitiv asupra
crisei.

Majestatea Sa a primit ér în audi-
enţă pe ministrul de finanţe Ladislau
Lukacs, apoi pe contele Khuen Heder-
vary.

După audienţă, contele Khuen a de-
clarat, că nu s'a întimplat o decisiune,
nici n'a fost vorba în decursul audienţel-
or despre vr'o constituire de cabinet. A
mai spus Hedervary, că Lukacs n'are alt
rol, decât să obléscă altuia calea spre gu-
vern.

După ultimele sciri, Majestatea Sa
va chema Vineri la audienţă pe Coloman
Szell, Emeric Hodosy şi Al. Wekerle.

Se érede prin urmare, că săptămâna
acésta n'are să se resolve definitiv crisa.

„Magyar Szó“ despre misiunea
lui Lukacs. Diarul banfist „Magyar
Szó“ de la 14 Octomvrie se ocupă la loc
de frunte cu crisa şi cu eventuala venire
la guvern a ministrului de finanţe Lu-
kács. Spune, că contele Tisza a recoman-
dat Maj. Sale să numescă ministru pre-
sident pe Lukács. Monarchul ar fi dorit
să insarcineze pe Tisza cu constituirea ca-
binetului, însă Tisza a desfăşurat cu multă
obiectivitate cauzele pentru cari n'ar fi
potrivită acésta soluţie. Lui nu i-a sosit
încă vremea, trebuie să se mai facă o în-
cercare şi omul prin care să se încerce
o pacinică descurcare nu poate fi altul de-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Mania şi speciile ei.

De Theo Seelmann.

(Fine.)

Tot aşa de frecuentă ca mania
persecuţiei, este şi megalomania, séu gran-
domania. Acésta se manifestă uneori în
etate matură, dér se întéplă, că la per-
sonele cu predispoziţiuni ereditare se mani-
festă din copilăria cea mai fragedă, des-
voltându-se din an în an până ce ajun-
gând la maturitate, isbucnesc cu totă
puterea. Vorbind de aceşti din urmă, adecă
de grandomanii ereditari, se observă, că
ei deja din copilărie se simt neîndreptă-
ţiţi din partea părinţilor faţă cu ceilalţi
fraţi şi curând li-se sugeréză ideea, că
trebuie să fie un motiv ascuns, o taină, în
urma căreia ei sunt supuş pretensei tra-
tări maştere. Nu trece mult şi ei ajung la
descoperirea acestei taine. Indemnaţi de
observările inofensive ale celor în-
conjoră, încep să facă ase-
şi mai tare, apoi a

rinţii lor şi între sine, constată neasemé-
narea trăsăturilor lor cu cele ale părinţi-
lor, pe de altă parte descoper o asemănare
frapantă între sine şi între portretele unor
persone sus puse. Din ce în ce mai mult
prinde la ei rădăcină convingerea, că pă-
rinţii lor nu sunt părinţi adeveraţi, ci nu-
mai părinţi adoptivi, ér ei în realitate
sunt descendenţi dintr'o familie înaltă.
Fantasia lor lucréză necontentit şi isco-
desce în curând un adevărat roman asu-
pra originei lor misteriose. Ei cred, că au
fost răpiţi de bandiţi séu ţigani în frageda
copilărie din castelul princiar al adevăra-
ţilor părinţi. In acest chip se dezvoltă ma-
nia bolnăvicioasă din ce în ce mai mult,
până ce în etate mai înaintată se crista-
liséză într'o formă anumită, aşa că se
ivesc necesitatea, ca bolnavul să fie dat
pe mâna medicilor.

Încă şi mai bine, de cât din descrie-
rea acésta generală, se va vedé procesul
de dezvoltare al grandomaniei din zugră-
virea bólei unei persoane feminine, care în
etate de 26 ani a trebuit internată într'un
după
nopol, to

de părinţi încă din copilărie, creşându-se
neîndreptăţită de către aceştia. Când era
de 9 ani îşi inchipuia, că ea este fôrte ta-
lentată şi mult superiôră contimporanelor
sale. Când se juca, adesea îi trecea prin
gând, că ore n'ar pute ea să ajungă îm-
pérătésă? La etatea de 12 ani, constată
că originea ei este învălă într'un întu-
nerec misterios. Ea îşi inchipue, că pe
când părinţii o tratéză rece, străinii se
pôrta faţă cu dënşa amical şi respectuos.
O impresie adéncă i-a făcut într'o şi pro-
fesorul în şcolă dicându-i: „Victoria —
aşa se chema fata — tu ai acelaşi nume
ca şi regina Angliei“. — Nu peste mult
îşi inchipui, că aude, cum îi dice cineva:
„Victoria de Englitera, tu mirésă frumósă!“
In etate de 16 ani îmbolnăvindu-se, i-se
ivesc nisce pete albastre pe piele. Ea îşi
inchipue, că acesta e un semn, că are
sânge albastru, cum se dice, că au nobilii
Odată a vedut portretul reginei Englite-
rei şi constată numai de cât asemănarea
dintre dënşa şi regina şi îşi inchipue, că
ea este fiica acestei regine. Ea se „con-
vinge“ mai târziu, că presupunerea acésta

este adevărată şi ea a fost luată în etate
de trei luni de la mama sa, regina An-
gliei şi adusă la părinţii săi adoptivi.

In mania acésta ea se întăresce din
ce în ce mai mult. La etatea de 21 ani
având o relaţie de amor cu un tânăr, ea
îşi transpune mania şi asupra lui, inchi-
puindu-şi că amantul ei este moştenitorul
de tron al Austriei. Inchipuirea acésta de-
vine certitudine într'o di, când iubitul tră-
gându-i un inel pe deget, în acest timp
se uita alternativ, când la dënşa, când la
tablourile părechii imperiale austriace, ce
se afla pe părete. Atunci descopere nu-
mai de cât asemănarea frapantă a logod-
nicului cu împératul Austriei. Din convor-
birile ómenilor „înţelege“ mai departe, că
lumea o consideră ca pe logodnica moş-
tenitorului de tron, născută princesă de
Englitera.

Din acest moment, bóla făcea pro-
gres repede. Impresiile din lumea esternă
deveniau din ce în ce mai falsificate, bol-
nava se dezvoltă un personaj de tot ro-
mantic şi fantastic şi începă a se purta
conform maniei sale, aşa că trebui, după

cât Lukacs. Maj. Sa l'a ascultat. Nu sunt deosebite scirile diarelor, cari spun-neau, că Tisza a fost definitiv înlăturat. Ministru president va fi Lukacs, căruia deocâz n-ai va succeda a afla calea descu-cărei, cu totă siguranța are să vină Tisza la guvern.

Concesiuni esențiale? Tot „Magyar Szó” și tot în același articol, spune, că Lukacs va aduce cu sine din Viena *concesiuni esențiale*, între altele o reformă care va ușura în mare măsură intrarea elementului maghiar în armată. Va aduce adecă reforma instrucției în școlile militare în *direcție națională maghiară*, căci obiectele de învățământ în aceste școle vor fi în parte covârșitoare maghiare și se vor înșira taxativ acele obiecte, cari se vor preda obligator în limba maghiară.

Programul militar. În tabăra liberală guvernamentală domnesce bucurie și mulțămire, căci în comisiunea de 9 însărcinată cu pregătirea programului militar s'a ajuns la o înțelegere în principiu asupra programului. Foile ungueresci, ce le primim adî, spun că programul conține *dispozițiuni naționale însemnate* și e de mare preț. În jurul lui se vor grupa acum toți membri partidului.

În cercurile politice se speră, că programul va fi acceptat și de corónă, așa încât pe baza lui viitorul ministru president va pute intra în tractări cu opoziția, și astfel în curând se vor restabili raporturi normale în parlament(?)

Lukacs despre — Tisza. Înainte de a pleca spre Viena, ministrul de finanțe Lukacs a declarat următoarele unui corespondent de la „Egyetértés”:
„Diarele judecă foarte greșit situațiunea. *Candidatura contelui Stefan Tisza stă cu desăvârșire neatinsă și acum.*”

De la congresul național bisericesc gr. or.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Sibiu, 1 (14) Oct.

În mijlocul apăsătorilor stări politice, ce sistematic ni-s'au creat de 36 de ani, o singură mângăere ne-a mai rămas: sfânta biserică și puternica credință în Dumnezeu îndelungrăbdătorul. Neputându-ne bucura, ca alte popore, de dreptul liberei întruniri pe teren politic și care în toate statele constituționale este unul din primordialele drepturi civile, cu atât mai prețios și mai de respectat trebuie să ne fie dreptul ce ni-l garantează constituția bisericească noastră, putându-ne întruni din timp în timp pentru sfintele ei scopuri și așezăminte.

Usând de acest drept, s'au întrunit astăzi în congres național bisericesc reprezentanții întregi provincii metropoli-

tane a Românilor gr. or. din Ardeal și Ungaria.

Înainte de a se deschide congresul, înalt Preasfințitul Domn Metropolit asistat de archimandriții Dr. Ilarion Pușcariu, Augustin Hamsea, Filaret Musta, Protosingel Dr. Eusebiu Roșca, Ioan Papiu și de alți celebranți, a săvârșit cu mare pompă serviciul divin împreună cu invocarea ducului sfânt în biserică din suburbiul Iosefin; în vreme ce Preasfințitul domni episcopi Nicolau Popea și Ignatie Papp au acupat loc în scaunul episcopesc. Puțin spațioasă biserică abia pute cuprinde numeroșii reprezentanți ai bisericești și alți credincioși, cari la proximal congres bisericesc vor pute înălța rugăciuni de preamărire și mulțumită din noua catedrală, care fiind deja sub operis, majestos își înalță fruntea și turnurile spre păzitorul neamului românesc.

Ședința I-a.

Pe la orele 11 $\frac{1}{2}$ spațioasă sală a oficiului comitatens se umple de domni deputați, ér galeria de dame și public din loc.

La propunerea d-lui avocat I. A. de Preda, se alege o comisiune constatătoare din domni: protopop Mihail Popoviciu, Tit Hațeg, avocat, Ioan Budințan, Cavalier I. Pușcariu, not. public Mihail Cirlea, N. Zigre, ca să invite la congres pe Preasfințitul domn Metropolit. După un sfert de oră, adecă punct la 12 între aclamațiuni de „trăiescă!” apare Ex. Sa d-l metropolit însoțit de Preasfințitul domni episcopi Nicolau Popea și Ioan Ignatie Papp, așezându-se în fruntea salei.

Discursul de deschidere

rostit de I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Mețlanu.

În mijlocul unei adânci tăceri Escel. Sa deschide congresul prin următorul discurs:

Preasfințitilor Domni episcopi!

Preasfințitilor Domni deputați!

După un interval de trei ani, vedându-vă erași în acest congres național-bisericesc, Vă salut cordial și felicitându-vă, Domnilor deputați, că clerul și poporul pe D-vostre V'a distins cu încrederea de a conlucra la opul cel mare al viitorului nostru, Vă implor de la ceri, încă mulți ani de conlucrare mănăsă în via Domnului.

Ne-am întrunit și acum aici, d-lor, la acest congres în numele Domnului, carele dise: „*că unde sunt doi sau trei întruniți în numele Lui, acolo este și El în mijlocul lor, și ori-ce vor cere de la Dumnezeu Tatăl, va fi Lor.*” Ne-am întrunit, d-lor, să conlucram și noi în dragoste și bună înțelegere la acea mărătă problemă a bisericești noastre naționale, ce are de scop binele temporal și fericirea eternă a membrilor ei, scopul suprem al omului.

Pentru-ca însă biserică să pôtă rezolvi cu bun succes acea mărătă problemă, este neapărat de lipsă, ca toate acțiunile ei să pucădă din cele trei mari virtuți creștine: credința, dragostea și speranța, și să aibă pururea în vedere sublima ei misiune culturală. Acea misiune culturală,

ce tinde tot la mai mare dezvoltare a facultăților sufletesci și prin acestea tot la mai multă perfecțiune a membrilor ei, după dîsa sf. evanghelii: „*fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri.*”

Asemenea dezvoltare a facultăților sufletesci se impune ca o condițiune indispensabilă a existenței noastre, cari formăm biserica cea vie a Domnului. Căci precum are cine-va lipsă de cele trupesci, tot așa are lipsă și de hrana sufletului, ce emanază din credința religioasă, apoi din limbă și datinile străbune, prin cari se susțin și trăesc poporele.

De aici au purces ómenii, și așa și fericirii noștri străbuni, când s'au întrunit în societăți și corporațiuni religioase după credință, limbă și datini, când s'au întrunit și constituit în parochii, protopresbiterate, eparchii și metropolii, pe cari toate, pentru biserica noastră noi cei întruniți în acest congres avem fericirea a-le reprezenta. Tote acestea, ca cele mai eficace mijloce la apropierea noastră tot mai mult de binele temporal și de fericirea eternă, scopul suprem al omului.

Pe cât este de sublim și de măreț acest scop, ce-l urmărim prin întrunirea noastră în adunări bisericesci, și așa și prin acest congres, pe atât de frumoasă și de măreță este și chemarea noastră, a membrilor acestui congres. Este o chemare apostolică, d-lor deputați.

Dér apoi erași pe cât este de frumoasă acea chemare a noastră, pe atât este și de grea, chiar și în timpuri mai bune, dér cu atât mai grea în timpuri critice, ca și cele de acum, când din unele părți se semnalază mulțime de curente periculoase: de nazarenism, socialism, de indiferentism religios și alte asemenea, cari tind a slăbi credința în Dumnezeu și a rumpe și pe unii credincioși ai noștri de la biserica străbună.

Simptome foarte triste și dureroase sunt acestea. Domnilor, mai ales pentru noi, cari privim biserica de unicul teren fructifer la dezvoltare și cultivarea facultăților noastre sufletesci, cari privim biserica de soroale credinței, al moralei și al culturai noastre naționale, de care este condiționată existența și viitorul nostru.

De unde rezultă nu numai marea noastră datorință, dér și cel mai mare interes al nostru, de a ne concentra tot mai mult în jurul acelei instituțiuni divine, care în curs de aproape 20 de secoluri furtunoși ne-a ocrotit contra tuturor cercărilor amenințătoare; să ne concentrăm în jurul aceluia isvor nescut de putere morală, baza viitorului nostru. Ni-se impune, d-lor, datorința de a ne face toți apostoli luminători ai bisericești celei vie, ca și apostolii Domnului, de odinórá, pentru a conlucra împreună la paralisarea relelor ce amenință acel neprețuit tesaur strămoșesc. Ni-se impune, d-lor, că deocâz încă n'am ajuns să mai înființăm și noi reuniuni religioase, precum au înființat alte confesiuni mai bine situate decât noi, cel puțin pe acest teren să potențăm activitatea noastră.

Și eu inspirat de cuvintele Domnului din sfânta evanghelie, cari glăsuiesc: Că cei întruniți în numele Lui, „*tot ce ar cere cu credință, vor și primi de la Dumnezeu Tatăl.*” sper, că ni-se va ușura marea problemă, deocâz în lucrările noastre, pe lângă învățăturile sfinte noastre bisericești, vom mai urma și îndigitările și sfaturile inspirate de Dumnezeu marilor noștri bărbați, și în special fericitul, marelui nostru arhieru Andreiú, indicate și în memorabilul său testament.

Același mare arhieru, trimis nouă de Dumnezeu, ca și profeti de odinórá, prevădend că se vor repeți timpurile grele și pentru biserica noastră, mai înainte de tóte ni-a întemeiat un centru comun, re-nviind și re-nființând vechia noastră metropolie, din care, ca și dintr'un soro, să se răspândescă lumina și cultura religioasă în tóte părțile locuite de credincioșii noștri; ér noi cei de aici, dintr'un fond inițiat de densus, augmentat și printr'o frumoasă colecție benevolă, la care mai mult s'a distins ilustra familie Mocsonyi cu un marinos ofert de 60,000 de corone, am întreprins zidirea unei bisericești catedrale, aici în centrul orașului, ce se înalță falnic, ca simbol al unității noastre naționale bisericesci.

În adâncă sa înțelepciune însă, mai observând densus, că la întărirea re-nviaței noastre metropolii, atât de estinse și de impopulate, nu sunt de ajuns numai actualele două episcopii sufragane, prin același valoros testament al său ni-a lăsat, așa dîcend, cu limbă de mórte, să mai înmulțim episcopii, ca să avem mai multe centre de lumină și cultură, de propagarea iubirei de patrie, de biserică și nem. Spre acest scop a înființat și un fond, nu până de presinte atinge suma de 600,000 corone.

Dér apoi chiar să nu fi prevădut și să nu fi indicat densus acestea, le vedem și le esperiem noi la tóte ocaziunile. Vedem și esperiem și noi, că o metropolie atât de estinsă și de impopulată, cum este și a noastră, numai cu două episcopii sufragane nu se pôte administra conform necesităților, așteptărilor comune și recerșințelor timpului. Vedem și esperiem, că ea nu ajunge a lucra cu doritul succes nici la dezvoltarea culturală a bisericești noastre cei vie, nici la apărarea ei contra pericolelor amenințătoare, cum nici la susținerea vașei și decorului competent unei metropolii, cum este și cea soră sərbă, deși cu număr mai mic de credincioși, în legislațiunea patriei și înainte Majestății Sale gloriosului nostru domnitoriu — căruia îi implorăm și din acest loc încă mulți ani fericiti de la bunul Dumnezeu — se presintă prin câte 6—7 arhieriei, pe atunci metropolia noastră se presintă prin câte 2—3 arhieriei, precum s'a întemplat și în anul trecut, când numai eu și Preasfințitul domn episcop al Caransebeșului ne-am putut prezenta cu memorandumul în cauza mănăstirilor, al treilea domn episcop fiind împiedecat prin morb.

Am atins acestea, d-lor, căci presimt, că pe lângă espunerii generale, mai așteptate și unele îndigitări speciale, dér și pentru-că și consistoriul nostru metropolitan v'e va prezenta unele propuneri în această privință.

Am făcut acesta, ca să vă arăt, că cei ce am luat asupra-ne sórtea apostoliei, suntem prea puțin pentru a păstori o turmă cuvântătoare atât de numărósă și imprăsciată, suntem prea puțin la suportarea sarcinilor ce apasă umerii noștri, în asemenea timpuri grele. Le-am atins, d-lor, să implinesc o mare datorință și să mă aching de o mare răspundere înaintea lui Dumnezeu și a ómenilor.

Am aflat de bine a-le atinge tinend a fi sosit timpul, ca urmând înțeleptelor sfaturi ale marelui Andreiú, să ne silim a realiza măcar în parte și succesive îmulțirea și înființarea episcopiiilor indicate și de densus, avend temere, că în viitor vom întimpina tot mai multe greutăți, pe cari numai cu cele trei centre nu le vom pute devinge.

În firma credință, că toți suntem convinși despre acestea, și că prin o stăruință bine combinată a tuturor cestiunilor ce ne preocupă și la această întrunire, ne vom apropia tot mai mult de rezolvarea problemei noastre: dechiar sesiunea ordinară a congresului nostru național bisericesc pentru periodul acesta deschisă.

Frumosul discurs al Escelenței Sale a fost aplaudat în mai multe locuri, mai ales unde a făcut amintire de munificența ilustra mecenați român, frații Mocsonyi, cari au contribuit la edificarea catedralei cu sume atât de considerabile.

La propunerea Escelenței Sale se aleg de notari congresuali următorii domni:

Din archidieceșă asesorul Matei Voilean, Dr. I. Șenchea avocat, și Dr. G. Proca.

Din eparchia Aradului: Dr. Trăilescu protopop, Vasile Goldiș, Aurel Lazar, și din cea a Caransebeșului: Ioan Pinciu protopop, Dr. Ioan Sêrbu și Dr. Miclea.

Cetindu-se lista deputaților spre a-și prezenta credenționalele se constată, că dintre deputații din archidieceșă, sunt absenți: asesorii Nicolau Ivan, Samuil Cupșa, Dr. A. Vlad, din diecesa Aradului: Dr. N. Oncu, Petru Truța, Vincențiu Babeș, Dr. N. Oprean, ér din a Caransebeșului: George Serb, Dr. Constantin Popasu, Patriciu Drăgălină, Petru Tisu.

Pentru verificarea mandatelor se aleg comisiunile, cari urmază procedul practicat la ultimul congres, anume: Deputații din archidieceșă verifică pe cei din diecesa Aradului, cei din diecesa Aradului pe cei din a Caransebeșului și cei din archidieceșă.

Urmând ca secțiile după verificarea protocolului ședinței să se constituie, proxima, adecă ședința a II-a, se fixează pe mâne 15 Octomvrie la 10 ore a. m.

EL.

SCIRILE DILEI.

— 2 Octomvrie v.

Școlă de voluntari în Brașov. Din universitate tineri voluntari de la regiunea sîntors din Sibiu unde rector al gimnaziului și președinte al cîr școlă de acolo, pre-

cum s'a spus mai sus, să fie internată într'un institut.

Cât de sistematic își formulază alienații mania lor până în detaliurile cele mai mici, se pôte vedé din podóbele, ce le purta bolnava acesta în stadiul, când a trebuit să fie internată: O panglică roșie la gât simbolisa iubirea, una albă — nevinovăția, una negră-galbenă — originea împărătescă, ér o ramă de alamă cu un bumb în formă de corónă, era după dînsa coróna imperială. Esplicația, ce o dădea singură, era: „Coróna trebuie să constea dintr'un glob și dintr'o cruce. Globul însemnă, că eu posed țeri, crucea, că eu a trebuit să suport multe suferințe în viață”. Ea a stat mai mulți ani în institut, închipuindu-și, că îngrijitorea superiórá este regina Angliei, medicul primar — împăratul, medicul asistent — moștenitorul de tron, ér pacientele celelalte erau nisce prinți deghisați, cari rivalisau pentru mâna ei. Aici își aștepta ea timpul încoronării, până în cele din urmă a dispărut mania și fata s'a însănătoșat.

În mod similar se dezvoltă mania acesta și la bolnavii, a căror grandomanie nu se manifestă în copilărie, ci în etatea mai înaintată. Deosebirea este, că procesul de dezvoltare este mai rapid. Bolnavii se consideră după împrejurări: împărați, regi, generali, inventatori, întemeietori de religii și sisteme filosofice, apostoli, artiști séu milionari. Ei se pörtă conform maniei lor și caută prin vorbe și fapte a-și valora concepțiile și personalitatea lor.

Tratarea maniacilor trebuie să o facă specialiștii în vr'un institut. De aceea credem de prisos a ne ocupa aci cu metodele de vindecare. Un lucru însă trebuie să observăm, anume, că e greșită părerea, care susține, că maniele ar fi incurabile. Sunt numeroase casurile, în cari s'a obținut completă vindecare, îndată ce s'a putut face diagnosa corectă și s'au înlăturat cauzele corporale ale alienației mentale.

Oniță.

cum și din cauză, că 9 voluntari de la regimentul 63 din Bistrița încă au venit din aceeași cauză la Brașov, — se va deschide aici o școală de voluntari.

Pentru Francisc Deak. Ministrul școlilor Wlassics a dat ordin, ca în ziua de 17 Octombrie să nu se țină prelegeri în nici o școală din țară, ci să se aranjeze serbări în amintirea lui Francisc Deak. Serbarea este impusă și școlilor confesionale.

Regele Belgiei va sosi Sâmbătă la Viena.

Societatea geografică română a expus la esposițiunea pentru înaintarea și răspândirea științelor din Bucuresci numeroase albumuri, hărți, cărți vechi și publicațiuni geografice. Din catalogul acestor obiecte vedem, că societatea a expus între altele un atlas cu hărți colorate de Abrahamus Ortelius, imprimat în Anvers la 1584, și care poartă titlul: „*Additamentum III Teatri orbis Terrarum*“. Intre hărțile vechi vedem una de I. Kafstad. Amsterdam 1584, cu titlul „*Romania quae olim Thracia*“, „*Principatus Transilvaniae*“ de I. Baptista Hommanus, tipărită în Nürnberg 1699. „*Moldau und Walachey*“ de Gussfeld, tipărită în 1785 în Nürnberg. — Din publicațiunile societății: „*Dictionarele geografice ale județelor din România*“, 32 la număr, și „*Marele dicționar geografic al României*“ publicat sub îngrijirea d-lor G. I. Lahovari, Gr. Tocilescu și general G. Brătianu, 5 volume 4° de 100 côle fiecare (1898—1902.)

Lucrări chimice. O nouă lucrare a publicat de curând în distinsa revistă științifică germană „*Zeitschrift für analytische Chemie*“ d-l profesor de chimie din Viena N. Teclu. Lucrarea sa este intitulată: „*Eine neue, quantitative Untersuchungsmethode*“. (Un nou metod de cercetare, cuantitativ). Tot-odată aflăm, că d-l N. Teclu a spus în calitate de membru al Academiei mai multe valoroase lucrări chimice ale sale la esposiția „Asociațiunii române pentru înaintarea și răspândirea științelor“ în Bucuresci.

Comune revoltate. Foile maghiare din Clușii aduc scirea, că în Bihor (cercul Ceica) unele comune românești s'ar fi revoltat și nu vréu să plătescă dările. Unul din acele diare acasă pe popii și învățătorii români dicend, fără să citeze însă nume de comune și persoane, că aceștia ar fi amăgit poporul, că li-se vor împărți pământuri. — Mare dosă de cinism trebuie că are scribul de la fôia maghiară, decă susține așa ceva, când totă lumea scie, că ei sunt aceia, cari în consiliile comunale aduc hotăriri de a nu plăti dările, ér împărțirea pământurilor tot socialiștii lor o propovăduesc, amagind poporul.

Un archeolog engles în Ardeal. Horace Sangars, care se ocupă cu arheologia minieră și a călătorit în Anglia, Spania și alte țări cu scop de a face cercetări, a sosit zilele acestea în Ardeal. În vâțatul engles a stat câteva zile la Deva, unde a vizitat muzeul arheologic. El a fost ôspele d-lui Kunn Géza.

Societatea bisericească-literară „Alexi-Șincai“ din Gherla. În ședința de constituire ținută în 1 Octombrie 1903 st. n. sub presiul Rev. d-n Ioan Georgiu canonic și rector seminarial, prezenți fiind Rev. d-n Dr. Octavian Domide canonic și spiritual, Dr. Victor Bojor profesor și conducător al societății, s'a ales de președinte: Teofil Bocoșiu cleric IV-nit; vice-preș.: Alesandru Szilagyic cleric IV-nit; secretar: Ioan Perényi cl. III-nit; cassar: Alimpu Bacoșiu cl. III-nit; controlor: Artur Anderco cl. IV-nit; bibliotecar: Iuliu Man cl. III-nit; notar: Vasiliu Hossu cl. II-nit; archivar Vasile Birle cl. II-nit.

O ladă de fer furată din tren. Lucrul acesta de necredut se dice, că s'ar fi petrecut alaltăeri în trenul, care plecă la ôrele 2 p. m. din Teiuș spre Arad. În vagonul de mărfuri, în care Vădend înd de fier conținând 200,000 sunt zadarnice, și șeful de tren, lucrși mai tare, apoi a

De-odată aude un sgomot. Se uită ce este și vede ușa deschisă, ér lada cu banii, care fuseser în mijlocul vagonului, dispărută. Imediat a dat signalul de alarmă și trenul s'a oprit subit între stațiunile Mândruloș și Glogovaț. Era séra pe la ôrele 8. Căutând cu felinarele, au găsit lada la distanță de 1½ chm. îndêrât. Trenul a sosit la Arad cu întârziere de o oră.

Din Preșmer ni-se scrie, că părintele George Ludu și familia, a îndurat o grea lovitură prin mórtea drăgălașei și iubitei sale fiice *Olimpia*, care abia în etate de 10 ani, a încetat din viața la 13 Octombrie st. n. Inmormântarea se face ađi Joi în 15 Oct. n.

Incediu de păduri. În apropierea Petrosenilor de vre-o săptămână deja au început să ardă pădurile de pe muntele „Lazaru“ și de pe alți mulți. Autoritățile au luat măsuri, ca să se stingă focul. Incediul a trecut peste hotar din România și este mult ajutat de seceta enormă, ce domnesce pe Valea Jiului de trei luni deja.

Un candidat de avocat jefuit. Cine a mai vădut una ca asta? Și totuși s'a întemplat. Candidatul de avocat Ioan Chirilă din Clușii. — așa scrie „E-k“ — a făcut erî arătare la poliție, că i-s'a furat un libret de depuneri în suma de 200 corone. Poliția, cercetând, a aflat, că la un institut de economii din acel oraș cu o ăi înainte un tîner a ridicat suma depusă pe numele lui Ioan Chirilă. Cine a fost însă acel tîner, nu s'a putut descoperi până acuma.

Têrguri de țără în Zêrnesci. Ministrul unguresc de comerț a permis, ca în viitor cele două têrguri de țără în Zêrnesci să se țină la 5 Mai și 20 Septembrie.

Din dieta Bucovinei.

Diarului „N. Fr. Pr.“ i-se depeșeză din Cornăuți cu data de 13 Octombrie:

În ședința de astăzi a dietei s'a cerut suspendarea imunității deputatului Dr. Iancu de Flondor, dat în judecată de deputatul Nicolae Wassilko pentru articolele publicate în „B. J.“ „Spre apărare“ (Zur Abwehr) și „Români și Iidovii.“ — Dr. Flondor consimte să i-se suspendeze imunitatea, pentru a se puté justifica înaintea judecății.

Deputatul Dr. Onciul și soți presentă o moțiune de urgență, în care propune a se da lui Dr. Flondor un vot de *blam și de dispreț* pentru procederea sa incompatibilă cu demnitatea unui deputat, deoarece densus declarase pe cuvântul său de onore în clubul român și înaintea lui George baron de Wassilko, că nu este autorul acestor articole și acum îl vedem aici demascat. Totodată se anunță, că George br. de Wassilko în urma acestei procederi a lui Flondor, și-a dat dimisia din clubul român.

Dr. Onciul motivându-și propunerea, atacă vehement pe Flondor. Asociația liberală declară, că votéază pentru propunere. Clubul român și armeno-polon declară, că votéază contra. Dr. Onciul atacă personal pe membrii clubului român. Președintele îi ia cuvântul și suspendéază ședința în mijlocul unui mare tumult. — După redeschiderea ședinței baronul George Wassilko ia cuvântul și declară pe Flondor nedemn de a ocupa loc în dietă.

În sfêrșit s'a ales un comitet de reprobare compus din 7 membri, care să cerceteze afacerea.

Până aci „N. Fr. Pr.“ Este bătător la ochi, că „liberalii“ s'au declarat așa repede pentru propunerea lui Onciul, pe când clubul român (afară de baronul Wassilko și Onciul) au declarat, că votéază contra.

Dela societatea „Petru Maior“.

Budapesta, 1903, 14 Oct.

Conform promisiunei mele de a redupă asupra alegerilor întemplate în ziua nopol, to. n. la societatea „Petru Maior“,

viu să vă împărtășesc rezultatul acestor alegeri.

Ședința de constituire a trebuit să se amâne cu o săptămână, deoarece numărul membrilor înscriși a fost atât de minim, încât am fi fost espusi să ținem adunarea cu 15—20 de membrii. În momentul ultim s'au înscriși încă vre-o câțiva, încât numărul membrilor s'a urcat la 30 și ceva. Decă ar trebui să tragem concluziuni din faptul acesta, ar trebui să ajungem la nisce constatări nu tocmai măgulitoare pentru o corporațiune studentéscă. Speranța însă, că se vor înscrie cu mult mai mulți de aici înainte la singura și cea mai veche societate studentéscă din Ungaria, ne face să fim mai optimiști în părerile noastre. Ar fi și un lucru fôrte penibil pentru o societate ca acésta, să stea față 'n față cu celelalte societăți studentéști cu mult mai puternice în ce privesce numărul membrilor.

Și cum ne-ar căde și articolul plin de entusiasm scris la adresa noastră de un tîner univêrsitar din Bucuresci, în jurnalul „Cronica“, decă am constata, că nici un singur cuvîntel nu corespunde realității.

Mulți dintre studenți au promis că se vor înscrie după alegerea comitetului, nu le rămâne alta acuma, decât să-și dea și ei obolul și să conlucre spre înaintarea unei instituții atât de românești și atât de însemnate pentru un Român.

Étă lista comitetului ales pentru anul univêrsitar 1903/4:

Sebastian Stanca, st. în filos. președ.; Gheorghe Gêrda, st. în drept, vice-preș.; Const. Nedelcu, st. în filos., secretar; Horia P. Petrescu, st. în filos., notar I.; Alex. Bojinca, st. în drept, notar II.; Șerban Mihai, st. în fil., cassar; Valeriu Seni, st. în fil., controlor; Constantin Bucșan, st. în drept, bibliotecar; Zacharie Gherman, st. în filos., vice-bibl.; Romul Muntean, st. în drept, econom.

Comisia de supraveghere: Pompiliu Nistor, st. medic, Antoniu Domide, st. la pedagog. sup., Petru Groza, st. în drept.

Comisia literară: Președinte: Gheorghe Tulbure, stud. în filos. Referent: Gheorghe Gêrda, st. în drept. Membrii: Antoniu Domide, st. la pedagog. sup., Isac Luiuța, st. în filos., Const. Nedelcu, st. în filos., Horia P. Petrescu, st. în filos., și Sebastian Stanca, st. în filos.

Cu Dumneșeu înainte!

H. P. P.

Rusia și Japonia.

De câte-va zile se vorbește mult în presa europeană despre un conflict între Rusia și Japonia. Diarul „Frankfurter Zeitung“ a publicat chiar o scire din Shanghai, după care trupele japoneze ar fi trecut granița Coreei și ar fi ocupat orașul Masampo. A doua ăi însă același diar desmițea propria sa informațiune.

De vr'o doi trei ani Japonia, intrigată de Anglia, caută cêrtă cu Rusia. Japonessii au cerut și cer, ca Rușii să evacueze Mandșuria, pe motiv, că ea numai atunci s'ar puté simți în siguranță față de imperiul moscovit. La rëndul ei Rusia răspunde, că ei nu îi trebuie Mandșuria, ci eșirea la mare, armata ruséscă n'are aici intențiuni de cucerire, ci pur și simplu garantarea intereselor rusesci în estremul Orient.

„Kölnische Zeitung“ primesce din Londra scirea, că cercurile politice de acolo sunt fôrte îngrijate și neliniștite din cauza conflictului ruso-japones. Faima, că Rusia se pregătește de rêsboiu, a alarmat formal opinia publică engleză. Diarele berlinese sunt de părere, că conflictul n'a ajuns încă într'un stadiu atât de acut, în cât să fie temeri serioase de un rêsboi. Decă Anglia n'ar învenina prin instigațiile ei situațiunea și decă Japonia nu s'ar bucura de sprijinul Angliei, ea ar fi incapabilă de a trage degetul cu Rusia, care dispune de fôrte considerabile, grație drumului de fier, care străbate întréga distanță între Rusia europeană și côlele oceanului Pacific.

Convocare.

Adunarea generală anuală a despărțemêntului XXVI-lea al Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român se va ținé la 25 Octombrie st. n. a. c. la 2 ôre p. m. în școla gr. cat. din Reghinul săsesc, la care cu tot respectul sunt invitați a participa toți membrii Asociațiunei și toți doritorii de înaintarea și prosperarea poporului nostru. Programa obiectelor deliberânde în acésta adunare generală, se va pune la vederea publică în ziua fixată.

Reghinul-săsesc, la 12 Oct. 1903.

Petru Uilacanu,
directorul despărțemêntului.

NECROLOG. Vêd. Marietta Dumitrean nasc. Mazuchi ca soție, Aurelia ca fiică, Valeriu ca fiu, Moise Dumitrean ca tată, Anghel, Ioan, Saveta Dumitrean ca frați și soră, August Mazuchi architect și soția ca socri, Nicolau Barb, Victoria Popu m. Dumitrean, Maria Dănilă m. Dumitrean și copii ca cumnat, cumnate și nepoți, în numele lor și al tuturor consăngenilor și al afinilor, în nemărginita lor durere anunță încetarea din viața a prea iubitului soț, tată, fiu, frate, cumnat și unchiu **Ilie Dumitreanu**, notar al cercului Meteș, care nascut în 28 Februarie 1863, în urma unui morb scurt și cu grele suferințe, împărțășit cu sf. sacrameinte ale muribunșilor și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului în 12 Octombrie la ôrele 6 după amiazi în al 15-lea an al fericitei sale căsătorii și funcționând 15 ani ca notar cercual. Rămășițele pămêntesci ale scumpului decedat se vor așeza spre vecinic repaus în 14 Octombrie a. c. la ôrele 2 p. m. în cimiteriul gr. cat. din loc.

Fie-ițêrina ușoră și memoria binecuvântată!

Șard, la 13 Octombrie 1903.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 14 Octombrie. Ađi înainte de amiazi Maj. Sa a primit pe șeful statului major br. Beck într'o audiență de o oră. După amiazi a primit pe ministrul de finanțe Lukacs, care și-a desfășurat părerile asupra situațiunei în sensul, că numai pe lângă concesiuni naționale suficiente se pôte încerca o împăciuire. După Lukacs fù primit Hedervary.

După scirile din urmă, combinația Lukacs pare a fi cădut. Coróna nu pôte face concesiuni atât de largi, cum a propus el. Pe ziua de mâine e chemat în audiență éráși Hedervary. Vor fi chemați din nou la audiență contele Andrassy și contele Tisza. Probabil, că Maj. Sa va însărcina pe contele Andrassy cu constituirea cabinetului. Speranța într'o pacinică resolvare a crizei se menține totuși.

Budapesta, 15 Octombrie. Contele Iuliu Andrassy și contele Stefan Tisza au fost chemați la Viena. Ei vor fi primiți Vineri în audiență.

Sofia, 15 Oct. Diarul „Autonomna Makedonija“ anunță, că dela Naciovici (din Constantinopol) au sosit sciri, că nu sunt șanse pentru o pacinică resolvare a cestiunei macedonene. În urma acestei sciri s'a ținut ađi nôpte un consiliu de miniștri, care ar fi decis mobilizarea armatei.

Bibliografie.

— „*Balade populare*“ de Avram Corcea. O broșură elegant tipărită de 137 pagini, conține o mulțime de poesii populare, cari caracteriséază fantasia poetică a poporului nostru. Aceste poesii s'au cules de autor de la un lăutar din Bănat cu numele „Vincentie Micu“. Prețul broșurei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga și lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandajie.)

Scrisori literare pentru popor.

„*Carnetul Roșu*“, o interesantă *novelă whilistă*, tradusă din germană de *Moșul*. O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoară și distractivă. — „*Moșul*“ e cunoscut cetitorilor noștri din numeroasele sale lucrări publicate în foaia ziarului *Gaz. Trans.* Prețul cu posta 50 bani.

„*Caractere morale*“, exemple și sentințe ucelese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de *Ioan Popa*. Prețul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adăuga și portul postal.

„*Castelul din Carpați*“, roman din viața poporului român din Ardeal, de *Jules Verne*, tradus de d-l Dr. *Victor Omșor* cu o prefață de Dr. *Eliă Davanu*. O carte foarte interesantă, care n'ar trebui să lipsească de pe masa nici unui Român. — Exemplarul broșat edit. populară 1 cor. 60, broșat edit. de lux 2 cor. 40 (plus 10 b. porto), legat 4 cor. (plus 20 b. porto),

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conține vre o 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Instrucțiuni populare despre datorițele și drepturile purtate datorului dere edate de *Wilhelm Niemandz*. Acastă carte e un îndreptar de o trebuință nespuse de mare pentru toți căți au afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„*Omul*“, noțiuni din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omeneșc de *George Cătană* inv. Acastă carte servește ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop., pentru școlile de repetiție și pentru poporul nostru. Prețul 50 bani (plus 5 b. porto.)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoșe din pățania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

Novela de Sienkiewicz: „*Natură și viață*“, „*Sluga veche*“ și „*Ianco musicantul*“. Traducere de *J. C. Panțu*; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „*În plasă*“, „*În Baltă*“, „*Cale grea*“, „*La Căde*“, „*La cărciuma lui Triplie*“, „*Schiță din viața delu ferd*“. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panțu: „*La țerg*“, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Pop*. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de *G. Simu*. Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

Săpătorul de bani, comedie în trei acte, localizată de *A. Fopp*. Se recomandă mai ales pentru cei vrău să jöce teatrul. Prețul 24 bani (prin postă 28 b.)

Vięta după mörte, sėu nemurirea sufletului, dedusă din misterii fiiței omeneșci și desertăciunea celor trecătoare, de *I. P.* Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10.)

Poesii de *R. V. Buticescu*. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspın și zimbire, poesii și prosă de *A. Pop*. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

Taina norocului sėu *Povestea satului Nemernicenii de Tache Brănduș*. Acastă carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

Balade populare de *Avram Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de școlă de *I. Darius*, 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educațiunii de *I. Darius*, 40 b. (plus porto 10 b.)

Idealul învățătorului român de *I. Darius*, 40 b. (plus porto 10 b.)

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale și daco-române de *P. Vulcan*, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Scriseri scolare.

Recompenșele și pedepșele în școlă populară, studiu pedagogic de *d. Daru*, cu un adaus, 64 pag. format mare. prețul 60 bani, sėu pöte procura dela *Tipografia A. Mureșianu*, precum și dela autor și din librării.

Cântul în școlă populară de *Iuliu Pop*, învățator în Năsėud. Teoriă, praxă și cãntări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cãntările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de *Basiliu Kofiu*, profesor la seminarul din Blășiu. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru școlile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Popiu*. Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

„*Învățătura creștinăscă*“ sėu *Catechismul mare* pentru tinerimea greco-cat. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, *Ioan Alexi*. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu șemne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în tolosul elevilor pregarandiali, a învățătorilor și a altor ömni pe școlă de *V. Gr. Borgovan* prof. de pedagogie. Edițiunea III. Prețul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Oral general pentru școlă română cu 6 clase și cu un singur învățator de *Georgiu Mașjar*. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Scriptologia, sėu modul de a învăța cetitul scriind. *Îndreptariu* pentru învățatori la tracarea *Abecedarului* de *Basiliu Tetri* prof. preparandial pens. Prețul cor. 2. (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru școlile popor. rom. întocmit pe baza unui plan ministerial de învăț. de *Ioan Darius* cu concursul mai multor bărbăți de școlă. Partea I. pentru anul I-u și al II-lea de școlă. Prețul 32 bani (+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Octob. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.10
Renta de coröne ung. 4%	97.70
Impr. cãil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.15
Impr. cãil. fer. ung. în argint 4%	97.35
Oblig. cãil. fer. ung. de ost I. emis.	97.—
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.30
Bonuri rurale croate-slavone	97.10
Impr. ung. cu premii	206.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	154.—
Renta de hãrtie austr.	100.05
Renta de argint austr.	99.95
Renta de aur austr.	119.40
Rente de coröne austr. 4%	100.05
Losuri din 1860.	153.75
Acții de-ale Bãncei austro-ungarã	15.72
Acții de-ale Bãncei ung. de credit	723.50
Acții de-ale Bãncei austr. de credit	655.50
Napoleoniori	19.05
Mãrci imperiale germane	117.20
London vista	239.27 1/2
Paris vista	95.15
Note italiene	95.20

Cursul pieței Brașov.

Din 15 Octob. n. 1903.

Banot rom. Cump.	18.96	Vënd.	19.—
Argint român.	18.84	„	18.92
Napoleoniori.	19.02	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesci	2.53	„	2.54
Mãrci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesci	21.50	„	21.60
Scris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.25

O fetiță se primesce în

un apartament la o familie germană, unde pentru un preț moderat are întreținerea întregă și pöte învăța și lucrul manual. Familia constă din 4 persoane. Informațiuni sė pot lua în *Str. Orfanilor Nr. 5* la drėpta parter cãtră stradă, la *D-l E. Schiller*.

Anunț.

Subscrisul are onörea a aduce la cunoștința On. public, din loc și jur, că au **au deschis un**

Atelier de pantofărie,
in Brașov, strada Gărei nr. 14,

unde se efectuează totfelul de

INCALȚĂMINTE,

pentru bărbăți dame și copii, lucrate după moda cea mai nouă, din material bun. fin și durabil,

cu prețurile cele mai ieftine.

Primesc orî și-ce comande nouă, și tot-felul de REPARATURI în orî și-ce condițiuni, lucrate solid și cu plac, după comandă. După o praxă delungată ce o am câștigat prin străinătate mai ales în Viena mă pune în plăcută poziție de a mă oferii On. public, rogându-l tot-odată de a mă încurajia cu binevoitorul concurs, silindu-mă de a satisface tuturor cerințelor, rămân

Cu totă stima

IRODION POPIȘTER,
măestru-pantofar.
Brașov, strada Gărei nr. 14.

2-5

ANUNCIURI
(inserțiuni și reclame.)

sunt a se adresa subscrișorilor administrațiunii. In cazul publicării unui anunțu mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu cãt publicarea se face mai de multe-ori.

Admi. istr. „Gazetei Trans.“

La tipografia
societății bucovinene în Cernăuți se caută

2 culegători de litere (seteri) români.
Condițiune durabilă. 1125.1-2.

Pentru morburii de stomac!

Celor ce prin recășă, inbuibare, mănăcări greșc de mistuit, ferbiuțeli, prea reci, sėu viața neregulată și au traș un morb de stomac și anume:

Catar de stomac, cărcei, dureri, mistuire rea,
se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun

Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich

Vinul de burueni este preparat din buruieni excelente și vindicătoare cu vin bun, întăreșce stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de buruieni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de buruieni delătură morburile de stomac deja la început. De aceea s' a se folosescă de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grėță, slăbic une, vomare, dispare adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de buruieni.

Constipația și urmările ce: neastimpăr, colică, bătăie de inimă, insomnie, nă. congestiune la ficat, șlină, hemoroide, se delătură intrăbuțind vinul de burueni. As-menea corăță din stomac materii stricăciöșe prin eșirea ușoră la scaun.

Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea provin adese-ori din mistuire rea și din dispoziție tolnăvicioșă a ficatului. Persöne carș pățimesc de lipsa de apetit, nervositate, durere de cap, insomnie, tângese cu inoetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață, și Vinul de buruieni excita apetitul, ajută mistuirea și hrănesce, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitați și produce vioiciune de viață. — Muțime de scrisori de mulțumire confirmă aceste.

Vin de buruieni se capetă în sticle a 3 cor. și 4 cor. în farmaciile din: Brașov, Săcele, Cristian, Rėșnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bod, Feldiöra, Ilyefalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Zăgon, Papolcz, Kovászna, Beresnyö, Sepsi-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsombor, Darocz, Homorod, Köhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Báránykut, Boldogváros, Boholcz, Szásztukos, Bethlen, Sárkány, Almásmezö, Zernest, Törcsvár, Vajdareșce, V. ila, N.-Sink, Aiud, Panticu, Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în töte farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor *Heinrich G. Obert*, *Victor Roth*, *Eugen Neustädter* la „*Ingerul păzitor*“, *Ferdinand Jekelius* la „*Speranța*“.

Trimite 3 sėu mai multe sticle cu prețurile originale în orî și ce localitate din Austro Ungaria.

Sė se ferescă de imitație.

Cereți snume **Vin de buruieni a lui Hubert Ullrich.**

Vinul de buruieni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 4500, spirt de vin 1000, Glicerin 1000, Vin roșu 2400, sirop de fragi 1500, sirop de cireșe 3200, fincen, anason, rădăcina helen, rădăcină americană, rădăcină de inzian, rădăcină calmus aa. 100. Aceste părți constitutive sė se amestece.

A V I S.

Prenumerățiile la „*Gazeta Transilvaniei*“ se pot face și renoi orî și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți sė binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca expedarea sė li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonază din nou sė binevoiască a scrie adresa lamurit și sė arete și posta ultimaror ofice. —

„Gaz. Trans.“